

Xavier Frías-Conde
Andreu Bauçà i Sastre
(ed.)

VERBA ET TERRA

Antologie Současné Katalánské a Galicijské Poezie

Govern d' Andorra
Ministeri d'Educació,
Cultura, Joventut i Esports

Romania Minor

- © **of the texts:** Teresa Colom, Manel Gibert Vallès, Sebastià Alzamora, Hèctor Bofill, Rafa Yáñez Jato, Xavier Frías Conde.
- © **of the translations:** Marek Řiha (for Hèctor Bofill), Jiří Jancik (for Manel Gibert), Barbora Hedbávná (for Sebastià Alzamora), Vladislav Knoll (for Teresa Colom), Nataša Valtrová (for Rafael Yáñez Jato and Xavier Frías-Conde), Xavier Frías-Conde (for all the biographical notes).
- © **of the edition:** Xavier Frías-Conde, Andreu Bauçà i Sastre and *Alcálima, Romania Minor*. (www.romaniaminor.net / info@romaniaminor.net)

Colección *Alcálima*. Directores da colección: Xavier Frías-Conde, Rafael Yáñez Jato.
1º Edición, Marzo, 2005

Producción editorial: El Taller del Poeta (www.eltallerdelpoeta.com)

Depósito Legal.- PO-
ISBN.- 84-

No part of this work may be reproduced without the prior permission of the publisher of the book in any format. All rights reserved worldwide.

VERBA ET TERRA

Teresa Colom

Nascuda el 12 de desembre del 1973 a la Seu d'Urgell (Alt Urgell), de nacionalitat andorrana. Es va llicenciar en ciències econòmiques i empresarials per la Universitat Pompeu Fabra de Barcelona. A partir d'aquí va dirigir la seva carrera professional cap al camp de les finances. Durant més de vuit anys va estar treballant en una entitat financera andorrana, dedicant part del seu temps lliure a escriure. Després de guanyar a la primavera del 2000 el primer premi del concurs de poesia de la Biblioteca Pública del Govern d'Andorra i l'accessit, el mateix any, al premi Grandalla de poesia convocat pel Cercle de les Arts i de les Lletres d'Andorra, a la primavera del 2001 publicava el seu primer llibre *Com mesos de Juny*. A finals del 2002 sortia el seu segon treball *La temperatura d'uns llavis*. A mitjans del 2004 deixava la seva feina en l'entitat bancària on havia estat treballant des de que havia acabat la carrera universitària per dedicar-se a escriure. La presentació del seu tercer treball, *Elegies del final conegut*, serà a la primavera del 2005.

She was born on 12th Dec. 1973 in la Seu d'Urgell (Alt Urgell), being her nationality Andorran. She took her degree in Economic and Business Studies at the Pompeu i Fabra University of Barcelona. Since then her whole career has been devoted to finances. She was working for an Andorran financial company for more than 20 years, though she has also been writing poetry during her free time. She won the first literary prize of the Andorran Public Library (spring of 2000) and the second poetry prize Grandalla organised by the Circle of Arts and Letters of Andorra (also in 2000). In 2001 she published her first poetry book *Com mesos de Juny*. By the end of 2002 she published *La temperatura d'uns llavis*. In the middle of 2004 she left her job at the bank where she had been working since she finished her degree, in order to devote her whole time to writing. Her third literary work *Elegies del final conegut* will be out in the Spring of 2005.

En un quadre de Gustav Klimt

Despulla'm,
dibuixa les meves formes de dona.
Embolica'm,
amaga'm amb robes de colors,
amb daurats generosos.
Fes de mi el millor paisatge.
Deixa'm fer-te creure que dormo
perquè em puguis despertar.
A mi, que sóc de veritat,
rodeja'm de somnis,
vesteix-me amb els meus cabells,
amb lluentons de passió estètica i descarada.
Vernissa'm de desig,
sent la meva pell només mirant-me.
Mira'm,
que em deixo;
com en un quadre de Gustav Klimt.

Elegia VIII

Té sentit fixar-se més en la terra que en l'infinit de l'univers;
reduir l'infinit de l'home a mesures de la terra
és només més pràctic;
un decimal per a la rica inexactitud,
una definició consensuada per a la inspiració i l'expiració.

S'obren espais sense la concreció d'una porta,
amb unes mans que han perdut la carcassa; diminutes,
des d'un braç que cedeix
a mesura que s'endinsa en l'aigua densa
– com totes les vides del món –
i transparent com una nova existència – acompanyada per totes –
sense enemics que no caben en llocs tan petits.

Quan exigim perfils de manual – a qualsevol, a nosaltres –
a un artista que té totes les illes sense civilitzar del món a dins,
poblades per tots els animals,
i li exigim illes d'edificis, quadriculades,
i comerços a l'alçada del seu perfil en uns baixos
de traspassos cars com una vida; Som massa grans.

En la nit dels encontres
el punt més brillant de l'horitzó no és el mar.
Els llums de la civilització i dels defectes dels homes
envolten la platja en la que emergim,
i les tortugues esgoten la seva oportunitat en una piscina.
A prop, sota un dels llums més grans,
una flor vol estripar les ales a una papallona:
Demà ja no hi hauran tantes flors;
i en l'aigua clorada
suren tortugues mortes.

En la nit dels encontres
topem els uns amb els altres, patosos
com un indígena amb guants blancs servint el te.
Li valorem l'esforç i la puntualitat.
Ningú li pregunta per la selva.
Ningú ens posa les mans a dins i ens extreu un camaleó
- el més petit del món – perquè se li fongui amb la pell.

Mentrestant, en illes sense civilitzar,
animals de tots els colors són oblidats,
i l'artista en els seus baixos – cars com una vida –
despatxant clients – grans com enemics –
que diuen Bon dia a tots els dies, i els diem Bon dia – grans –
exigint illes d'edificis, quadriculades,
sobre tots els animals del món.

T'esperaré

Diga'm una sola vegada que t'espero
i em desfaré de la raó si crec que cal estar boja per esperar-te.
T'esperaré com si fos la meva feina,
com si en un concurs de paciència hagués guanyat temps.
Què puc perdre si t'espero?,
estones?;
Jo només guardo les estones que els poetes envegen saber descriure,
i tu ets molts dies per mi!
Llavis, els teus, pels quals deixaria sempre posat el contestador,
pels quals entenc el perquè del rosa dels llavis.
Diga'm una sola vegada que t'espero
i quan hagin passat masses nits
deixaré de comptar les nits.

Na obrazu Gustava Klimta

*Svlékni mne,
nakresli mé plné ženské tvary.
Zahal mne,
skryj mne v barevných šatech,
velmi bohatě zlacených.
Učiň ze mne tu nejhezčí krajinu.
Dovol mi přesvědčit tě, že spím,
abys mne mohl vzbudit.
Mne, která jsem skutečná,
obklop mnoha sny,
oblékni mne mými vlasy,
třpytící se vášní krásnou i troufalou
Potři mne žádostí,
pociťuj mou kůži pouze pohledem.
Dívej se na mne,
já tě nechám;
jako na obrazu Gustava Klimta.*

Elegie VIII

*Má větší smysl vázat se k zemi než k vesmíru bez hranic;
stlačit nekonečno lidské na úroveň země
je pouze účelnější;
desetina pro bohatou nepřesnost,
definice, jež se shoduje pro nádech i výdech.*

*Otvírají se prostory bez objevení dveří
rukama, jež postrádají kosti; tak drobnýma,
z paže, jež se táhne,
čím víc proniká do vody husté,
jako všechna žití světa,
a průsvitné, jako nové bytí, doprovázené všemi,
bez nepřátel, kteří nevejdou se do tak malých míst.*

*Žádáme-li skici z příručky - od kohokoli, od nás -
od umělce, jenž má v sobě všechny opuštěné ostrovy,
osídlené všemi zvířaty,
a chceme po něm bloky domů, čtvercové,
a obchody ve výšce jeho obrysů ve spodním prádle
s odstupným, drahým jako život. Jsme příliš velcí.*

*Za noci setkání
moře není nejjasnějším bodem obzoru.
Světla civilizace a lidských chyb
obklopují pláž, na níž se vynoříme,
a želvy využívají příležitosti v bazénu.
Blízko, pod jedním z největších světél,
květina chce rozedrat motýlí křídla:
Zítřka už nebude tolik květin;
a ve chlorované vodě
budou plavat mrtvé želvy.*

*Za noci setkání
narážíme jedni do druhých, otravní,
jak indiánka, která v bílých rukavičkách podává čaj.
Oceňujeme její snahu a přesnost.
Nikdo se jí neptá na prales.
Nikdo do nás neponoří ruce, aby vytáhl chameleóna,
nejmenšího na světě, aby se mu skryl na kůži.*

*Mezitím, na opuštěných ostrovech,
zvířata všech barev jsou zapomenuta,
a umělec ve spodním prádle, drahém jako život,
obsluhuje zákazníky, velké nepřátele,
kteří denně praví Dobrý den a my jim říkáme Dobrý den, velcí,
žádáme bloky domů, čtvercové,
přes všechna zvířata světa.*

Budu tě čekat

*Řekni mi jen jednou, abych tě čekala
a zbavím se rozumu, budu-li věřit, že jen jako blázen mohu čekat na tebe.
Budu tě čekat, jako bys byl mojí prací,
jako bych v závodě trpělivosti vyhrála čas.
Co mohu ztratit, čekám-li na tebe?
Okamžiky?
Střežím jen ty, jejichž schopnost psát závidí básníci
a ty jsi pro mne mnoha dny!
Rty, ty tvé, pro něž nechala bych vždy zapnutý záznamník,
díky nimž chápu růžovost rtů.
Řekni mi jen jednou, abych tě čekala
a až uběhne příliš mnoho nocí,
přestanu ty noci počítat.*

Manel Gibert Vallès

Poeta andorrà nascut a Reus el 1966. Llicenciat en filosofia per la Universitat de Barcelona. Professor de llengua catalana i literatura al Liceu Comte de Foix d'Andorra la Vella. Editor de diversos llibres, entre els quals el facsímil d'*Andorra, el meu país*. Premi de poesia Dia Mundial del Llibre, convocat per la Biblioteca Pública del Govern d'Andorra, l'any 1998, amb *Pluja*. Finalista del premi Grandalla de poesia, convocat pel cercle de les Arts i de les Lletres d'Andorra, l'any 1999. Finalista del concurs de poesia Dia Mundial del Llibre, convocat per la Biblioteca Pública del Govern d'Andorra, l'any 2000. Premi de poesia Dia Mundial del Llibre, convocat per la Biblioteca Pública del Govern d'Andorra, l'any 2002, amb *Quadern d'Arans*. Dos poemaris publicats i participació en diversos volums col·lectius.

“Per a mi la poesia és un recorregut pels sentiments i per les emocions amb la bellesa i amb la sonoritat de les paraules, amb la fragilitat i amb el misteri dels silencis, amb la sublimitat del temps, de vegades tendresa, de vegades solitud, de vegades tristesa, que cau com una pluja llarga sobre els teulats de les hores, dels dies, dels anys també, i que convida a conjurar el buit de l'existència.”

Andorran poet, born in Reus in 1966. He took his degree in Philosophy at the University of Barcelona. He currently works as a Catalan literature and language teacher at the Liceu Foix of Andorra la Vella. He is the publisher of several books, among which the facsimile *Andorra, el meu país*. He won the Book's Day Prize organised by the Public Library of Andorra in 1998 with his work *La Pluja*. He was finalist of the Grandalla poetry prize organised by the Circle of Arts and Letters of Andorra in 1999 and also of the World Book's Day organised by the Public Library of the Andorran Government, which finally won in 2002 with the work *Quadern d'Arans*. He has published two individual poetry books and has participated in several collective poetry books.

“Poetry for me is a trip through feelings and emotions by means of beauty and word soundness, approaching fragility and mystery around all kinds of silence, as well as the lightness of time, often tenderness, often loneliness, often sadness, sliding like a long-term rain off the roofs and falling upon the thatches of hours, of days, even of years, which helps to conjure the emptiness of existence”

Pluja

Pluja, aigua
disfressada
de paraules,
nimbe deleteri
abrandat
a l'ombra del vent,
pollancs persistent,
vanitosos,
a l'embat del fred,
rompre esteles
de glaç
al solc del poema,
empremtes de lluna
a la sorra tèbia
de la tarda,
collage
de quadrats
sobre una tela de sac,
endolcir
de paraules
la llarga absència,
colors estampats
a l'arquitectura
dels somnis.

Pluja, escala
cromàtica de blaus
inscrits en el gris dels somnis,
plors sorgits
del creïll
d'una terra fosca,
llàgrimes arrencades
amb les ungles
brutes de fang,
derelictes marítims
enterrats
a la sorra dels anys,
mars de mirades ignotes,
de blaus atansats
als déus de la tarda.

Rellotge meu marcant
el teu temps
amb compassos de silenci,
viure només,
havent rebut
la brisa del vespre,
amb el mar

que era com una olor
o un paisatge de la infantesa,
amb els déus allà
i la pluja caient dels ràfecs
de les cases a l'hivern,
amb la lluna corrent
entre núvols negres
de tempesta
i el naufragi
d'un temps
sense futur,
potser amb una sala
blanca d'hospital
esperant
allà al fons
i el deliri, l'oblit
de qui sóc, sense tu.

Pluja.

No sé mai

No sé mai, al comptar de les hores,
per què davalles d'arrelats pensaments
a l'esclat d'un somriure.
Des dels teus ulls em captives, et respiro
quan l'ombra del teu cos s'atansa al meu cos
delitós d'amar-te, d'amar-te com un ventall d'ones
besant la sorra humida d'un capvespre qualsevol.
No sé mai què hi ha rere el desig
d'aquests ulls que s'encenen quan t'allunyes
i l'enyor se m'escampa, jo, tendre i fràgil,
esperant un somriure o l'esclat d'estels
que surt d'abraçar-te quan tu davalles,
d'on no puc abastar-te, a l'aigua tèbia
dels meus llavis, per crear de nou la lluna pàl·lida
d'una nova creixença, quan sí que sé
un cop més, que et fas meva, com un perfum
que s'escampa, com el meu enyor o un silenci
que ve de la nit, de totes les respostes.

De *Pluja*, Edicions del Diari d'Andorra, col·lecció Originals, 4, any 2000.

Els llamps esquincen
la túnica sagrada
de la nit; l'aire
-embull càustic de traces-
despentina el silenci.

Pel forat del pany
de la tarda s'escola
el fil blau d'un somni.

Rames colpides
dansant nues la dansa
lenta del repòs.

S'encenen pluges
al mar de la mitjanit;
l'àmfora del riu
-devessall d'eviternes
heures- se les empassa.

De *Quadern d'Arans* (una suite de tankes i haikus), Editorial Andorra, col·lecció *Hedra*,
4, any 2003.

Děšť

*Děšť, voda
převlečená
za slova,
zhoubná svatozář,
jež vzplanula
ve stínu větru,
topoly dál pevně stojí,
namyšleně,
pod nápirem chladu,
rozbít stěly
z ledu
v brázdě básně,
obtisky měsíce
ve vlažném písku
odpoledne,
collage
ze čtverců
na pytlovině,
zmírnit
slovy
dlouhou nepřítomnost,
barvy vytištěné
na architektuře
snů.*

*Děšť, barevná
škála modří
vepsaných do šedi snů,
pláče, jež vzešly
z hřebene
tmavé země,
slzy vyrvané
nehty
špinavými od bláta,
mořské vraky
pohřbené
v písku let,
moře neznámých pohledů,
modří přiblížených
k bohům odpoledne.*

*Mé hodinky ukazující
tvůj čas
na kompasech ticha,
žít jen,
ováti
večerní brízou,
s mořem,*

*jež bylo jakoby vůní
či krajem dětství,
s bohy v dáli
a deštěm, jenž padá v zimě
z přístřešků domů,
s měsícem probíhajícím
mezi černými bouřkovými
mraky
a ztroskotáním
času,
jež nemá budoucnost,
možná i s bílou
nemocniční místností,
jež čeká
tam na konci
a deliriem, zapomenutím toho,
kdo jsem, bez tebe.*

Děšť.

Nikdy nevím

*Nikdy nevím, když počítám hodiny,
proč sestupuješ od zakořeněných myšlenek
při záblesku úsměvu.
Skrze své oči se mě zmocňuješ, vdechuji tě,
když se stín tvého těla přibližuje k mému tělu
toužícímu tě milovat, milovat tě jako vějř vln
když líbá vlhký písek na sklonku kteréhokoliv dne.
Nikdy nevím, co stojí za touhou
těchto očí, jež žhnou, když se vzdaluješ
a stesk mě prostupuje, já pak, zjihlý a křehký,
v očekávání úsměvu či záblesku hvězd
při polibku, jenž ti dávám, když sestupuješ tam,
kam já za tebou nemohu, do vlahé vody
mých rtů, abychom znovu vytvořili bledý měsíc
nového růstu, když dobře vím
zase, že se stáváš mou, jako parfém
rozlévající se vzduchem, jako můj stesk či ticho,
přicházející z noci, ze všech odpovědí.*

Ze sbírky Pluja, nakladatelství Edicions del Diari d'Andorra, kolekce Originals, 4, roku 2000.

*Blesky trhají
posvátnou tuniku
noci; vzduch
-žiravá změt' stop-
cuchá ticho.*

*Klíčovou dírkou
odpoledne vytéká
modré vlákno snu.*

*Zasažené větve
tančící nahé pomalý
tanec odpočinku.*

*Zapalují se deště
v pŕlnočním moři;
amfora řeky
-přival věčných
břečťanů- je pohlcuje*

Ze sbírky Quadern d'Arans (soubor básní tanka a haiku), nakladatelství Editorial Andorra, kolekce Hedra, 4, roku 2003.

Sebastià Alzamora

Llucmajor (Mallorca), 1972. La seva primera obra va ser *Rafel* (1994), un llarg poema amb deu seccions i un final, una reflexió sobre la mort d'un amic. Vindrà després *Apoteosi del cercle* (1997), el seu segon poemari, i el 1999 *L'extinció*, llibre narratiu d'alè poètic. Hom diu que el seu millor llibre fins ara va ser *Mula morta* (2001), traduït en espanyol. Hi apareix l'univers atàvic de Mallorca, un cert messianisme i una inversió dels valors religiosos. També ha escrit la novel·la *Sara i Jeremies* (2001). El seu darrer poemari és *El Benestar*, primer llibre escrit i situat completament a Barcelona.

Llucmajor (Majorca), 1972. His first work was *Rafel* (1994), a long poem with ten sections and an ending evoking the death of a friend. Later he published *Apoteosi del Cercle* (1997), his second poetry book and then *L'extinció* (1999), a narrative book with a clear poetic style. His best book up to now is reportedly *Mula morta* (2001), translated into Spanish. The atavistic universe of Majorca, a certain kind of messianism and a reversal of religious values can be found there. He is also the author of the novel *Sara i Jeremies* (2001). His last poetry book is *El Benestar*, which is first work entirely written and set in Barcelona.

IX

“Podríem ser perfectes com la pluja”,
deies. “Podríem socarrar les plomes
i, pel nas, absorbir-ne el tuf,
incorporar tota l’escòria
i expulsar-la en llustrosa pitança d’amor”.

Deies, però la casa ja era buida,
i tu lliscaves, com molsa o moneda,
entre els meus dits d’avar irresignable.

“Volem creure en l’amor, perquè l’amor
tot hodevasta. Ho tenim per vist”, deies.
“Però podríem ocultar les tares,
estimar sense combat ni brutícia,
per natura més que per accident”.

Llànties, vergues, el forn de Déu fent visible
el meu abraç, el teu no callar, tantes
intermitències, l’esforç, aquest
últim ball dins la casa ja deserta, i tu,
“podríem ser perfectes com la pluja”,
repeties, plorant sense comport.

De *Mula morta* (2001), "Les Veus"

III. Poc abans de sopar amb ella per darrera vegada.

El món és lluny. L'acord no forma part
dels meus propòsits. Ja no faig preguntes

perquè no hi ha més interlocutors.
"Roberto", em criden, "para atenció".

Però jo miro avall i els responc: "no".
Algun cop he pensat de matar algú,

encara que no amb gaire vehemència.
El cas és que he de mirar avall per veure'ls.

L'amor és ella esperant-me en seda crua,
i el saldo net del meu compte bancari.

Un cereal massa aïllat germina,
treu brot, però fatalment sucumbeix

a les temptacions solars. Veig la ciutat
immanent, tot s'oblida abans del trànsit

i això ens porta a fer comparacions,
quan la igualtat no existeix. És distint

el bo de l'excel·lent, i encara més
l'excels d'allò que se'n diu acceptable,

per no assenyalar allò que és reputat
dolent. No hi ha judici sense dogma,

però ja hem vist que, en el nivell més bàsic,
la plenitud equival al no-res.

L'amor és ella més nua com més ben
vestida, més fulgent com més llunyana.

Llunyana com el món, extemporània
com el món sempre diferit, projecte

mal plantejat de bon començament:
bé pot un Déu equivocar-se a posta.

L'amor, per tant, és ella quan s'empassa
la llet. Aquest és el meu Absolut,

l'únic que puc admetre. Ja no faig
preguntes, s'ha tapat el món de blanc.

Queda, però, un rastre, el noble vestigi,
la formulació de la venjança.

“El foc que ens consumeix en temps de guerra
tornarà per encendre el nostre foc”.

De *El Benestar* (2003)

IX

*„Mohli jsme být dokonalí jako déšť,“
říkalas. „Mohli jsme sežehnout peří,
a nosem vdechnout jeho pach,
přibrat všechn kal a škváru
a vydechnout zářivý příděl lásky.“*

*Říkala jsi, dům však už byl prázdný,
a ty jsi klouzala jako mince
mezi mými lakomými prsty.*

*„Chceme věřit v lásku; láska totiž
všechno ničí. Máme důkaz,“ říkalas.
„Ale mohli jsme skrýt nedostatky,
milovat bez souboje a špíny,
z přirozenosti spíš než náhodou.“*

*Lampy, pruty, boží pec osvětluje, jak
tě objímám, ty nemlčíš, tolik
přechodností, úsilí, a tento
poslední tanec v již prázdném domě, a ty
„mohli jsme být dokonalí jako déšť,“
říkala jsi, a netlumilas pláč.*

III. Chvilí před poslední večeří s ní

*Svět je v dáli. Souhlas nepatří k mým
záměrům. Nekladu už otázky -*

*- není tu, kdo by mi odpověděl.
„Roberto,“ volají, „dávej pozor.“*

*Ale já na ně shlédnu dolů: „ne“.
Občas jsem zamýšlel někoho zabít,*

*i když s malým zápalem. Musím se
totiž dívat na zem, abych je viděl.*

*Láska je ona, když čeká v hedvábí
a čisté saldo na mém účtu v bance.*

*Osamocené zrno vyklíčí,
vyroste, nakonec však podlehne*

*slunečnímu pokušení. Vidím vnitřní město,
před druhým břehem je zapomnění,*

*a to nás vede ke srovnávání,
když rovnost neexistuje. Liší se*

*dobré a výborné, a ještě víc
skvělé a takzvaně přijatelné,*

*protože nechceme rovnou říkat
špatné. Není soudu bez dogmatu,*

*víme už však, že ve své podstatě
se naplnění rovná nicotě.*

*Láska je ona, nahá v krásných šatech,
tím zářivější, čím víc vzdálená.*

*Vzdálená jako svět, mimo svůj čas,
jako svět stále odsouváný, špatně*

*naplánovaný dobrý začátek:
přece se Bůh může mýlit schválně.*

*Láska je tedy ona, když pije
mléko. To je moje Absolutno,*

*jediné, co přijímám. Už se dál
nevyptávám, svět se přikryl bíle.*

*Zbývá však stopa, vznešené trosky,
prosté vyjádření pomsty slovy.*

*„Plamen, co nás spaluje za války,
se vrátí a zažehne plamen v nás.“*

Héctor Bofill

Badalona, 1973. Doctor en Dret i professor de Dret Constitucional de la Universitat Pompeu Fabra de Barcelona. Com a poeta està considerat un dels puntals de la seva generació. Va tenir una entrada esclatant amb *Poema de Calipso* (1995) i *la Reconstrucció de l'Aristocràcia* (1999) i, darrerament, va obtenir la Flor Natural dels Jocs Florals de Barcelona amb *La Revolució Silenciosa* (2001). Col·labora a la secció d'opinió del diari *Avui* amb articles d'anàlisi jurídica i de crítica literària.

Barcelona, 1973. Doctor in Laws and Lecturer of Constitutional Right at the Pompeu i Fabra University of Barcelona. As a poet, he is considered one of the summits of his generation. He had a striking opening with *Poema de Calipso* (1995) and *la Reconstrucció de l'Aristocràcia* (1999). Lately he has won the *Natural Flower* prize of the *Jocs Florals* of Barcelona with *La Revolució Silenciosa* (2001). He is also a collaborator of the opinion section of the *Avui* newspaper with articles of legal analysis and literary critics.

Un mar de roques blanques, XI

Després de tres mil anys els caçadors
no s'han rendit a la ciutat. "Suem
terra profunda d'heures infinites.
Només serem més sensats que el senglar
per sentir el gust de devorar-lo", deia
això quan va acostumar-se a dormir al
ras. Ens visitava per rebolcar-nos
tots quatre: la Clàwdia té l'espai just
per gemegar, a Sharasad, ingràvida
l'uneix a l'èxtasi comú el dígit
de la punta d'una llengua. Robàvem
raïm en bancals aliens, beviem
sense esforç el fruit de la paciència.
Animals, la civilització
començava i acabava en nosaltres:
allà on no hi ha orgia hi ha terror.

De Les genives cremades (2004)

Un mar de roques blanques, XII

Primer els fets i després el pensament:
una llarga idolatria al sacseig
originari, el salm en memòria
de la fricció. Sempre el pensament
d'altres ruptures, així fins al nostre
goig, quan vam deixar de conspirar.
El plaer no té inquietuds, comença
al trapezi de l'espatlla, al foc
de cabells fins i continua al línit
del meu abdomen, al tumultuós
ball de colzes i de tendons suats.
Érem en plena contracció,
un regne inexpugnable, un moment
més alt que les pregàries de Crist
en el martiri o que el bust perplex
de Cèsar dessagnant-se en els seus crits.

De *Les genives cremades* (2004)

Les genives cremades (fragment)

(...)

No res, em venia de gust i punt,
i això que el teu cunyat era agradable,
brillant, sensible, atent... en conjunt
repugnava el seu caràcter estable.
Era un noi fèrtil, honest, un dilecte
advocat, “ahir vam parlar de tu,
després que jo la hi endinyés pel recte”.
Li ho vaig dir sense embuts i encara s’ho
repensava. Els draps de gelatina
assequen el temps, un apegalós
trànsit de marees que no endevina
clarianes; cap forma, cap redós
entre l’arenal celeste. “Jo vaig
saber cuidar-la”, murmurà. Al cap,
però, no li venia ni un raig
que distingeixi els erms, busca i no sap
trobar ni un moment de comunió.
“Alguna vegada vam estar bé?”
No. Ni a l’inici. L’ambició
era un fulgor d’escai, un tast sobrer,
un acord per resistir la caiguda
embrionària, el desenllaç...
(...)

De *Les genives cremades* (2004)

Moře s bílými útesy, XI

*Ani za tři tisíce let se lovci
nepodvolili městu. "Je z nás
cítit pach hluboké půdy,
v níž rostou nekonečně dlouhé břečťany.
Jsme rozumnější než divočáci,
ale jen proto, abychom měli chuť je sežrat",
řekl poté, co si zvykl spát na
holé zemi. Přicházel k nám,
abychom se všichni čtyři vyváleli:
Claudia měla místo
právě tak na skučení, a Šeherezáda, tak lehká,
se přidávala ke společné extázi špičkou
svého jazyka. Kradli jsme
hrozny na cizích terasovitých vinicích, pili jsme
bez námahy plody cizí trpělivosti.
Byli jsme zvířata, a civilizace
v nás měla svůj počátek i konec:
tam, kde není orgie, vládne teror.*

Moře s bílými útesy, XII

*Nejprve jsou činy a pak se přemýšlí:
dlouhé zbožňování prvotního
záchvěvu, žalm na památku
třenice. Vždy vzpomínka
na jiné roztržky, a tak až k naší radosti,
když jsme se přestali skrývat.
Radost nezná obavy, počíná
se na trapézovém svalu na zádech,
u pramínku vlasů,
a pokračuje k hnědému uhlí
mého břicha, k hlučnému
tanci zpocených loktů a šlach.
Byli jsme v nejvyšším bodu vzepětí,
byli jsme jako nepřemožitelné království, v momentu
ležícím výš, než Kristova poslední zvolání
při jeho utrpení, nebo než překvapená Césarova hrud'
krvácející uprostřed jeho výkřiků.*

Moře s bílými útesy (fragment)

(...)

*Nic, přišlo mi to vhod a k chuti,
a to, že tvůj švagr je příjemný,
velmi bystrý, citlivý, pozorný... celkově
mě ale odpuzuje jeho pevná povaha.
Pracovitý, čestný hoch, milý
právník, “včera jsme o tobě mluvili,
potom, co jsem ji vystřelil konečnickem”.
Řekl jsem mu to zpríma a on o tom ještě
přemýšlel. Želatinové hadry
vysušují čas, lepkavé
střídání přílivů, které nezná
pauzu; uprostřed nebeského písku
není žádný tvar, žádné přístřeší. “Dokázal
jsem se o ni postarat”, zamumlal. Nakonec,
ho ale nenapadá nic,
čím by byla zvláštní samota, a hledá a nemůže
si vzpomenout ani žádnou chvíli družnosti.
“Bylo nám někdy dobře?”
Ne. Ani na začátku. Touha
byla jasem, úžasnou ochutnávkou,
dohodou vzdorovat embryonálnímu
pádu, a rozuzlení...
*(...)**

Rafael Yáñez Jato

Nacín en Vilalba, un pobo de poetas, aí debe andar o xerme dos meus escritos. Sempre gostei do arte en todas as súas expresións, por iso cheguei a Madrid para estudar *Imaxe e Son*. Foi así como pouco a pouco fun coñecendo a poesía.

Levo escritas moreas de poemas, algúns deles publicados en conxunto como *Onte chovía* ou *Lembranzas e olvidos dun extraño*. Os poemas que van a continuación son unha mostra dos versos que son capaz de facer nuns intres de outono frío, quizais namorado. Agardo que vos goste.

I was born in Vilalba, a poets' village, where you are likely to find the roots of my writings. I've always liked art in all its ways of expression; that is why I came to Madrid, to study *Sound and Image*. In this way I slowly met poetry.

I've written dozens of poems, some of them already published in individual volumes, such as *Onte chovía* or *Lembranzas e olvidos dun extraño*. The poems of this book are a sample of the kind of verses I was once able to create in a certain period of a cold autumn, perhaps while in love. I expect you'll like them.

*O teu corpo conto,
nome ou noticia sempre,
onde eu afogo.*

Penso,
amiga,
naquel tempo fuxido,
que foi da túa mirada ausente
do fume fiel
e do reflexo de can
do vello espello dourado?

Caraveis as miñas mans
que antes crisois foran.
Algún día fun soprado pola sorte
mentres a túa presenza
soaba nun casete de Jacques Brel
ao son da cidade silenciosa:
cristal de mil aromas,
de pétalas translúcidas
e ás de bolboretas.

Xoguei coas correntes xordas,
observeite camiñando
por un fío de seda:
o traballo funámbulo
nun lenzo branco
con abrentes mornos.

Teño
un son segredo
dunha guitarra sen cordas.

Teño
suspiros novos.

Para ti
La chanson des vieux amants
coa inocencia primeira.

*Suores verdes
cando os dous pensamos no mesmo,
sabor doce e o sexo dos anxos.*

Soñeite desterrado,
Out of Africa,
procurando estrelas no ceo,
soterrado nas túas pupilas.

Sen luz a cidade
foi a miña praia de outono,
as gaivotas susurraban
desexos que flotaban no océano

mollando co teu nome
a area de miña praia.

Sen luz a cidade
é núa, as gaivotas traen
o aroma virxe
do teu nome:
ceo azul
coa súa liña branca.

Amei a Meryl Streep na súa granxa africana,
tiven o poder dos misterios de Elensis,
mais escollín a complicidade
silenciosa da primeira
gota de chuvia.

Ti no meu peito dilúes
un latexo sonoro dun verso ineficiente.
Eu son un abrente nos teus beizos.
Fantasía no teu corpo

*morno: tempestade
do derradeiro son.*

Rítmico e cortés
O silencio da guitarra,
un fado sen Texo
co teu equilibrio inestable:
cordura tenra nas túas tolemias.

unha noite e dúas noites
o meu sono foi o teu pesadelo.
Unha noite e dúas noites
o teu pesadelo desvelou o meu sono.

O vento foi un asubío,
a túa ausencia un mar que racha
a voluptuosidade das súas ondas
na area, nas miñas costas.

Corrín perante as sombras
absorto na túa inocente despreocupación.
Volvín polo bico aleivososo,
polo roce cálido do teu tacto.
Sabéndote a froita prohibida
esqueciches que fóra
a cidade comezaba a espreguizar
e que espidos compartiamos
os nosos soños.

Nós os dous,

lonxe,

na mesma cama.

Tvé tělo: pohádka,
jméno nebo zpráva,
kde se vždy utopím.

*Vzpomínám,
má milá,
na ten zašlý čas,
co je s tvým nepřítomným pohledem,
s věrným kouřem
a s odrazem psa
ve starém zlaceném zrcadle.*

*Mé ruce jsou karafiáty
vyrostlé z odlitých kovů.
Jednoho dne mě odfouklo štěstí,
zatímco tvá přítomnost
zněla na kazetě s Jacquesem Brelem
v rytmu tichého města:
křišťál tisíců vůní,
průsvitných okvětních plátků
a motýlích křídel.*

*Hrál jsem si s tichým vánkem,
díval se, jak kráčíš
po vlákně z hedvábí:
s úsilím provazochodce
na bílém plátně
za vlahých svítání.*

*Mám
tajný tón
kytary bez strun.*

*Mám
nový vzdech.*

Pro tebe

*La chanson des vieux amants
s původní nevinností.*

Zelený pot
když oba myslíme na totéž,
sladká chuť a bezstarostnost andělů.

*Sníl jsem o tobě ve vyhnanství,
Out of Africa,
hledal jsem hvězdy na obloze,
pohřbené v tvých zorníčkách.*

*Město bez světél
bylo mou pláží podzimu,
rackové šeptali
přání, co plynou oceánem,
jenž omývá tvým jménem
písek na mé pláži.*

*Město bez světél
je nahé, rackové nesou
panenské aroma
tvého jména:
modré nebe
s bělavou linkou obzoru.*

*Miloval jsem Meryl Streep na africké farmě,
měl jsem v moci tajemství bohyně Elensis,
vybral jsem však tiché
spojenectví první
kapky deště.*

*Rozplyneš se na mé hrudi
ve zvukném tlukotu zbytečného verše.
Jsem svítání na tvých rtech.
Fantazie tvého těla.*

vlaho:bouřka
posledního tónu.

*Rytmicky a zdvořile
Ticho kytary,
fado bez Teja
s tvou vratkou rovnováhou:
něžný rozum tvého bláznovství.*

*Jednu noc a dvě noci
byl můj sen tvou noční můrou.
Jednu noc a dvě noci
tvá noční můra přetrhla můj sen.*

*Vítr byl svistem,
tvá absence mořem, které tříští
rozkošnictví svých vln
v písku, na mých zádech.*

*Běžel jsem za stíny
posedlý tvou nevinnou bezstarostností.
Znovu jsem vyhledal proradný polibek,
teplý dotek tvého těla.
Ty, mé zakázané ovoce
jsi zapomněla, že venku
se začalo probouzet město
a že jsme nazí sdíleli
naše sny.*

*My dva,
vzdálení,
v jedné posteli.*

Xavier Frías-Conde

Béjar, Salamanca (1965). Doutor en Filoloxía Románica e Licenciado en Filoloxía Inglesa. Actualmente traballa como profesor no CES Don Bosco da Universidade Complutense de Madrid, onde dá aulas de lingüística e tradución. É autor dunha extensa obra poética e tamén de literatura infantil, case toda en galego, mais tamén con obras en castelán, asturiano, sardo ou catalán. Traduce nomeadamente literatura, tendo unha longa lista de títulos vertidos, especialmente de poesía. Entre as súas obras poéticas dos últimos tempos cómpre citar: *Canto de Nedara* (2001), *Marés na beirarrúa* (2001), *Axarquía* (2002), *Notes de fráxil planeta* (2003), *A cor da melancolía* (2004), *Sos ogros de sa terra / Os ollos da terra* (2004), *De tu sabor* (2005).

“Recoñezo que a poesía é a miña autoterapia, mais é tamén a capacidade de transformar a dor, a soidade, a saudade en beleza, de ser creador por un instante, e ser así capaz de provocar sentimentos de pracer naqueles que me len... É facer da palabra un espazo invisíbel de intimidade”.

Béjar, Salamanca (1965). Doctor in Romance Studies and Master's Degree of English Studies. He currently works as a lecturer at CES Don Bosco College of the Complutense University of Madrid, where he teaches Linguistics and Translatology. He is the author of a long set of poetry and children's literature works, mostly in Galician, but also in Spanish, Asturian, Sardinian or Catalan. His main translation field is literature, having translated several poetry books. Among his recent poetry works, the following titles should be mentioned: *Canto de Nedara* (2001), *Marés na beirarrúa* (2001), *Axarquía* (2002), *Notes de fráxil planeta* (2003), *A cor da melancolía* (2004), *Sos ogros de sa terra / Os ollos da terra* (2004), *De tu sabor* (2005).

“I recognise that poetry is my self-therapy, but it is also the capability to transform pain, loneliness, nostalgia into beauty, to become a creator for a while in order to be able to provoke feelings of pleasure in those who read my writings... It is a matter of converting words in invisible spaces of privacy”.

I.

vomitara a morte
coma un malsoño
e despois tornar
a crer
que no carmín
dos teus beizos
aínda mora unha deusa

II.

véxote
algunhas tardes
aparecer tras da lomba triste
do deserto
 mirándome en silencio
porque non nos entendemos
 se soubese
traduciache o sorriso

III.

o teu embigo
o maior
o máis cálido
reino de fadas

IV

quixera regalarche a Neruda
un chisco borracho
a tocar unha harpa
 fazulas coloradas
 susurrándoche silencios
quixera levarte a Istambul
nunha alcatifa case máxica
con botellas de *carignano*
 un tanto descaradas
e quixera navegar
o teu sexo adentro
finxíndome despistado
 deletreando
 teus misterios

I

*vyzvracet smrt
jako zlý sen
a potom znovu
uvěřit
že v karmínu
tvých rtů
ještě přebývá bohyně*

II

*vidím tě
občas odpoledne
zjevovat se za smutnou dunou
pustiny
 tiše na mě hledíš
protože si nerozumíme
 kdybych to uměl
přeložím tvůj úsměv*

III

*tvůj pupek
největší
nejžhavější
království vil*

IV

*chtěl bych ti věnovat Nerudu
mírně přio opilý
zahrát na harfu
 rozpálené tváře
 špítat ti mlčení
chtěl bych tě vzít do Istanbulu
na koberci, asi kouzelném
s lahvemi carignana
 lehce nestoudnými
a chtěl bych se plavit
tvým lůnem do nitra
předstírat že bloudím
 rozluštit tak
 tvá tajemství*

Títulos publicados

1. Chiara Teresa Perra: *Musica in segretu / Música en segredo* (trad. de Rafa Yáñez)
2. Xavier Frías-Conde: *Sos ogros de sa terra / Os ollos da terra*
3. Xavier Frías-Conde, Andreu Bauçà i Sastre (ed.): *Verba et terra* (poemas de Teresa Colom, Manel Gibert, Sebastià Alzamora, Hèctor Bofill, Rafa Yáñez e Xavier Frías-Conde)